

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2021/2118

2021 m. lapkričio 24 d.

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami si įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas (toliau – motorinių transporto priemonių draudimas) yra ypač svarbus Europos piliečiams, nepriklausomai nuo to, ar jie yra draudėjai, ar galbūt įvykio metu nukentėję asmenys. Jis taip pat labai svarbus draudimo įmonėms, nes sudaro svarbią ne gyvybės draudimo rinkos Sąjungoje dalį. Motorinių transporto priemonių draudimas taip pat daro didelę įtaką laisvam asmenų, prekių ir transporto priemonių judėjimui, taigi ir vidaus rinkai. Todėl motorinių transporto priemonių draudimo vidaus rinkos stiprinimas ir konsolidavimas turėtų būti svarbiausias Sąjungos veiksmų finansinių paslaugų srityje tikslas;
- (2) 2017 m. Komisija atliko Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB ⁽³⁾ veikimo, įskaitant jos veiksmingumą ir suderinamumą su kitomis Sąjungos politikos sritimis, vertinimą. Vertinimo išvada buvo tokia, kad iš esmės Direktyva 2009/103/EB veikia gerai ir daugeliu aspektų pakeitimai nereikalingi. Tačiau buvo nustatytos keturios sritys, kuriose derėtų padaryti tikslinius pakeitimus: žalos atlyginimas eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims atitinkamos draudimo įmonės nemokumo atvejais, mažiausios privalomojo draudimo sumos, valstybių narių vykdomi transporto priemonių draudimo patikrinimai ir naujos draudimo įmonės draudėjo pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą naudojimas. Be tų keturių sričių, toliau išvardytos sritys, t. y. išsiųstos

⁽¹⁾ OL C 440, 2018 12 6, p. 85.

⁽²⁾ 2021 m. spalio 21 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. lapkričio 9 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL L 263, 2009 10 7, p. 11).

transporto priemonės, eismo įvykiai, kuriuose dalyvauja transporto priemonės tempiama priekaba, nepriklausomos motorinių transporto priemonių draudimo kainų palyginimo priemonės ir informacijos centrai bei nukentėjusiųjų asmenų informavimas, taip pat buvo įvardytos kaip sritys, kuriose derėtų padaryti tikslingus pakeitimus. Be to, Direktyva 2009/103/EB turėtų būti patikslinta, terminą „nukentėjęs asmuo“ (angl. *victim*), kuris toje direktyvoje vartojamas kaip „nukentėjusio asmens“ (angl. *injured party*) sinonimas, pakeičiant terminu „nukentėjęs asmuo“ padarant atitinkamus pakeitimus. Tais pakeitimais siekiama vien suderinti toje direktyvoje vartojamus terminus ir jie nėra esminiai;

- (3) įsigaliojus Direktyvai 2009/103/EB, rinkoje atsirado daug naujų motorinių transporto priemonių tipų. Kai kurios iš jų varomos vien tik elektros varikliu, o kitos turi pagalbinę įrangą. Į tokias transporto priemones reikėtų atsižvelgti apibrėžiant sąvoką „transporto priemonė“. Ta apibrėžtis turėtų būti grindžiama bendromis tokių transporto priemonių charakteristikomis, visų pirma jų didžiausiu projektiniu greičiu bei grynuoju svoriu ir joje turėtų būti numatyta, kad ši apibrėžtis taikoma tik mechanine galia varomoms transporto priemonėms. Apibrėžtis turėtų būti taikoma neatsižvelgiant į transporto priemonės ratų skaičių. Neigaliųjų vežimėliai, skirti fizinę negalią turintiems asmenims, neturėtų būti įtraukti į apibrėžtį;
- (4) lengvosios elektrinės transporto priemonės, kurios nepatenka į termino „transporto priemonė“ apibrėžtį, Direktyva 2009/103/EB neturėtų būti taikoma. Tačiau jokia tos direktyvos nuostata neturėtų trukdyti valstybėms narėms pagal nacionalinę teisę reikalauti motorinių transporto priemonių draudimo, taikant savo nustatytas sąlygas dėl bet kokios ant žemės naudojamos motorinės įrangos, kuri nepatenka į direktyvos termino „transporto priemonė“ apibrėžtį ir kuriai dėl to pagal tą direktyvą nėra reikalaujama turėti tokį draudimą. Taip pat ta direktyva neturėtų trukdyti valstybėms narėms nacionalinėje teisėje numatyti, kad dėl bet kokios kitos motorinės įrangos sukkelto eismo įvykio nukentėję asmenys galėtų kreiptis į valstybės narės žalos atlyginimo įstaigą, kaip nustatyta 4 skyriuje. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę nuspręsti, kad tais atvejais, kai jų teritorijos gyventojai nukentėjo per tokios kitos motorinės įrangos sukeltą eismo įvykį kitoje valstybėje narėje, kurioje nereikalaujama, kad ta motorinė įranga turėtų motorinių transporto priemonių draudimą, tie gyventojai turėtų galimybę kreiptis į žalos atlyginimo įstaigą, kaip nustatyta 4 skyriuje, jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje. Valstybių narių žalos atlyginimo įstaigoms turėtų būti suteikta galimybė sudaryti tarpusavio susitarimą dėl to, kaip jos bendradarbiaus tokiu atveju;
- (5) neseniai priimtuose Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimuose, konkrečiai sprendimuose, priimtuose byloje *Vnuk* ⁽⁴⁾, *Rodrigues de Andrade* ⁽⁵⁾ ir *Torreiro* ⁽⁶⁾, Teisingumo Teismas paaiškino sąvokos „transporto priemonių eismas“ reikšmę. Visų pirma, Teisingumo Teismas paaiškino, kad motorinės transporto priemonės paprastai yra skirtos naudoti kaip transporto priemonė, nepriklausomai nuo tokių priemonių charakteristikų, ir kad tokių transporto priemonių naudojimas apima bet kokią transporto priemonės naudojimą, atitinkantį įprastą tos transporto priemonės funkciją, nepriklausomai nuo vietovės, kurioje motorinė transporto priemonė naudojama ir nuo to, ar ji stovi vietoje, ar juda. Direktyva 2009/103/EB netaikoma, jeigu eismo įvykio metu įprasta tokios transporto priemonės funkcija yra naudojimas kitais tikslais nei kaip transporto priemonė. Taip galėtų būti tuo atveju, jei transporto priemonė nebūtų naudojama taip, kaip tai suprantama tos direktyvos 3 straipsnio pirmoje pastraipoje, nes jos įprasta funkcija, pavyzdžiui, yra atlikti „naudojimo, kaip pramoninio arba žemės ūkio paskirties energijos šaltinio“ funkciją. Siekiant teisinio tikrumo Direktyvoje 2009/103/EB tikslinga atsižvelgti į šią teismo praktiką įtraukiant termino „transporto priemonės naudojimas“ apibrėžtį;
- (6) kai kurios motorinės transporto priemonės yra mažesnės, todėl mažiau tikėtina, kad jos sukeltų didelę žalą asmeniui ar turtui, palyginti su kitomis transporto priemonėmis. Būtų neproporcinga ir neperspektyvu jas įtraukti į Direktyvos 2009/103/EB taikymo sritį. Jų įtraukimas taip pat stabdytų naujesnių transporto priemonių, pvz., elektrinių dviračių, kurie varomi ne vien mechanine energija, populiarėjimą ir atgrasytų nuo inovacijų. Be to, nėra pakankamai įrodymų, kad tokios mažesnės transporto priemonės galėtų sukelti eismo įvykius, kuriuose sužalojimų mastas būtų toks pat, kaip ir kitų transporto priemonių, pvz., lengvųjų automobilių ar sunkvežimių. Todėl, laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų, Sąjungos lygmens reikalavimus reikėtų taikyti tik toms transporto priemonėms, kurios patenka į Direktyvoje 2009/103/EB pateiktą transporto priemonės apibrėžtį;

⁽⁴⁾ 2014 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vnuk*, C-162/13, ECLI:EU:C:2014:2146.

⁽⁵⁾ 2017 m. lapkričio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Rodrigues de Andrade*, C-514/16, ECLI:EU:C:2017:908.

⁽⁶⁾ 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Torreiro*, C-334/16, ECLI:EU:C:2017:1007.

- (7) iš esmės motorinių transporto priemonių draudimas turėtų būti taikomas eismo įvykiams visose valstybių narių teritorijose. Tačiau kai kurios valstybės narės turi nuostatų, reglamentuojančių transporto priemones, naudojamas tik konkrečiose riboto patekimo zonose. Toms valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė nustatyti ribotas nuo Direktyvos 2009/103/EB 3 straipsnio nukrypti leidžiančias nuostatas, taikomas riboto patekimo zonose, į kurias leidimo neturintys asmenys neturėtų patekti, pavyzdžiui, konkrečios vietos teritorijose, taip pat jūrų ir oro uostų, kuriuose yra įrangos, zonose. Valstybė narė, nusprendusi taikyti tokias nukrypti leidžiančias nuostatas, taip pat turėtų imtis atitinkamų priemonių, užtikrinančių, kad būtų atlyginta už bet kokią tokios transporto priemonės padarytą žalą;
- (8) valstybė narė taip pat turėtų turėti galimybę nereikalauti privalomojo motorinių transporto priemonių draudimo transporto priemonių, kurių neleista naudoti viešuosiuose keliuose pagal jos nacionalinę teisę, atžvilgiu. Vis dėlto tokia valstybė narė turėtų imtis tinkamų priemonių užtikrinti, kad būtų atlyginama bet kokia tokių transporto priemonių padaryta žala, išskyrus atvejus, kai valstybė narė taip pat nusprendžia nukrypti nuo Direktyvos 2009/103/EB 10 straipsnio, kiek tai susiję su tokių transporto priemonių padarytos žalos visuomenei neprieinamose zonose, nes patekimas į tokias zonas yra teisiškai ar fiziškai apribotas, kaip apibrėžta jos nacionalinėje teisėje, atlyginimu. Tokia nuo 10 straipsnio nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma transporto priemonėms, kurių atžvilgiu valstybė narė nusprendė nukrypti nuo draudimo pareigos, nes tų transporto priemonių nėra leidžiama naudoti viešuosiuose keliuose pagal jos nacionalinę teisę, net jei tų transporto priemonių draudimo pareigai taip pat galėtų būti taikoma kitokia nukrypti leidžianti nuostata, numatyta Direktyvos 2009/103/EB 5 straipsnyje;
- (9) kai kuriose valstybėse narėse yra nuostatų dėl transporto priemonių, kurios pasitelkiamos daryti tyčinę žalą asmeniui ar turtui. Kai taikytina, sunkiausių pažeidimų atveju valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau taikyti savo teisinę praktiką neįtraukti tokios žalos į privalomojo motorinių transporto priemonių draudimą arba susigrąžinti draudimo išmokos sumą, kuri sumokėta nukentėjusiems asmenims, iš už tą žalą atsakingų asmenų. Tačiau, siekiant nesumažinti pagal Direktyvą 2009/103/EB suteikiamos apsaugos, tokia teisinė praktika turėtų būti leidžiama tik tuo atveju, jei valstybė narė užtikrina, kad tokiais atvejais nukentėjusiems asmenims tokia žala būtų atlyginama tokiu būdu, kuris būtų kuo panašesnis į žalos atlyginimą pagal Direktyvą 2009/103/EB. Jeigu valstybė narė nėra numačiusi alternatyvaus žalos atlyginimo mechanizmo arba garantijų, kuriais užtikrinamas nukentėjusių asmenų žalos atlyginimas tokiu būdu, kuris būtų kuo panašesnis į žalos atlyginimą pagal Direktyvą 2009/103/EB, tokiam žalos atlyginimui turėtų būti taikoma ta direktyva;
- (10) valstybės narės neturėtų taikyti Direktyvos 2009/103/EB transporto priemonių naudojimui sporto renginiams ir veiklai, įskaitant lenktynes ir varžybas, taip pat treniruotes, bandymus ir pasirodymus, įskaitant per juos vykdomą greičio, patikimumo ar įgūdžių demonstravimą, kurie leidžiami pagal jų nacionalinę teisę. Tokia veikla, kuriai taikoma išimtis, turėtų būti vykdoma riboto patekimo arba atribotoje zonoje taip, kad būtų užtikrinta, jog įprastas eismas, visuomenė ir visi su veikla nesusiję asmenys faktiškai ar potencialiai negalėtų naudotis ta pačia važiavimo trasa. Tokia veikla paprastai apima veiklą, vykdomą nustatytuose automobilių sporto keliuose arba trasose ir šalia esančiose teritorijose, pvz., saugumo zonose, boksuose ir garažuose, kur eismo įvykio rizika yra daug didesnė, palyginti su įprastais keliais, ir į kuriuos neturėtų patekti leidimo neturintys asmenys;
- (11) tokia išimtis automobilių sporto renginiams ir veiklai turėtų būti taikoma tik tuo atveju, jei valstybė narė užtikrina, kad renginio ar veiklos organizatorius ar bet kuris kitas asmuo turės alternatyvaus draudimo ar garantijos sutartį dėl žalos atlyginimo bet kuriam trečiajam asmeniui, įskaitant žiūrovus ir kitus pašalinius asmenis, tačiau nebūtinai dengiančią dalyvaujantiems vairuotojams ir jų transporto priemonėms padarytą žalą. Jei organizatoriai ar kitos šalys nėra sudarę alternatyvaus draudimo ar garantijos sutarties, nors tokia buvo išimties sąlyga, žala, išskyrus galimai taikytiną išimtį dėl žalos dalyvaujantiems vairuotojams ir jų transporto priemonėms, turėtų būti padengta pagal Direktyvą 2009/103/EB;
- (12) siekiant nesumažinti pagal Direktyvą 2009/103/EB suteikiamos apsaugos, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad automobilių sporto renginiuose ir veikloje, kurie leidžiami pagal nacionalinę teisę ir kuriems gali būti taikoma ta išimtis, nukentėjusiems asmenims žala būtų atlyginama tokiu būdu, kuris būtų kuo panašesnis į žalos atlyginimą pagal Direktyvą 2009/103/EB;

- (13) kol transporto priemonės gaminamos ir gabenamos, jos neatlieka transporto funkcijų ir nelaikomos naudojamomis, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/103/EB 3 straipsnio pirmoje pastraipoje. Tačiau jei valstybė narė pagal Direktyvos 2009/103/EB 28 straipsnio 1 dalį nusprendžia tokioms transporto priemonėms netaikyti reikalavimo turėti motorinių transporto priemonių draudimą, joms turėtų būti numatytas verslo civilinės atsakomybės draudimas dėl žalos, kurią gali sukelti tos transporto priemonės, padengimo;
- (14) šiuo metu daugelio valstybių narių nacionalinėje teisėje draudimo pareiga siejama su transporto priemonės naudojimu, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/103/EB 3 straipsnio pirmoje pastraipoje. Tokiose valstybėse narėse naudoti transporto priemonę leidžiama tik tada, kai ji yra registruota. Tų valstybių narių teisėje nustatyta, kad transporto priemonė turi būti apdrausta motorinių transporto priemonių draudimu, kai ji turi galiojančią registraciją ir yra naudojama, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/103/EB 3 straipsnio pirmoje pastraipoje. Todėl tos valstybės narės nereikalauja apdrausti transporto priemonių, kurios yra laikinai arba visam laikui išregistruotos, nes jos, pavyzdžiui, yra muziejuje, vykdoma jų restauracija arba jos ilgą laiką nenaudojamos dėl kitų priežasčių, pavyzdžiui, jos naudojamos tik sezono metu. Tokios valstybės narės turi imtis tinkamų priemonių užtikrinti, kad atlyginimas, atitinkantis pagal Direktyvą 2009/103/EB numatytą žalos atlyginimą, būtų išmokėtas už bet kokią žalą, kurią jų teritorijoje ir kitų valstybių narių teritorijoje padarė transporto priemonės, kaip apibrėžta toje direktyvoje, kurios yra naudojamos, kaip tai suprantama tos direktyvos 3 straipsnio pirmoje pastraipoje;
- (15) šiuo metu kai kurios valstybės narės, kuriose pareiga sudaryti motorinių transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo sutartį nėra susijusi su transporto priemonės registracija, renka nereikalauti privalomojo motorinių transporto priemonių draudimo pagal jų nacionalinę teisę oficialiai nebeeksploatuojamoms transporto priemonėms. Tokio oficialaus nebeeksploatavimo pavyzdžiai – pranešimo išsiuntimas kompetentingai institucijai ar kitoms paskirtosioms šalims, atliekančioms kompetentingos institucijos funkcijas, arba ėmimasis kitų patikrinamų fizinių priemonių. Tos valstybės narės turi imtis tinkamų priemonių užtikrinti, kad atlyginimas, atitinkantis Direktyvoje 2009/103/EB numatytą žalos atlyginimą, būtų išmokėtas už bet kokią žalą, kurią jų ir kitų valstybių narių teritorijoje sukėlė tokios transporto priemonės;
- (16) šiuo metu valstybės narės nelinkusios tikrinti transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiojoje valstybėje, tačiau kuriomis atvykstama iš kitos valstybės narės teritorijos, draudimo. Tačiau naujos technologijos, kaip antai automatinio registracijos numerio identifikavimo technologija, leidžia patikrinti transporto priemonių draudimą jų nestabdant, taigi netrukdamat laisvam asmenų judėjimui. Todėl būtų tinkama leisti tikrinti transporto priemonių draudimą, bet tik tuo atveju, jei tokie patikrinimai yra nediskriminuojantys, būtini ir proporcingi, sudaro bendros patikrinimų, atliekamų taip pat ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra patikrinimą vykdančios valstybės narės teritorijoje, atžvilgiu, sistemos nacionalinėje teritorijoje dalį ir nereikalauja sustabdyti transporto priemonės;
- (17) valstybės narės, pasirinkusios nustatyti sistemą, kurią taikant tvarkomi asmens duomenys, kuriais vėliau galima dalytis su kitomis valstybėmis narėmis, kaip antai duomenys, gaunami taikant automobilio registracijos numerio identifikavimo technologiją, turi priimti teisės aktus, leidžiančius tvarkyti asmens duomenis siekiant kovoti su vairavimu neapsidraudus, kartu nustatydamos tinkamas duomenų subjekto teisių ir laisvių bei teisėtų interesų apsaugos priemones. Asmens duomenų tvarkymui, siekiant kovoti su vairavimu neapsidraudus, taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (*) nuostatos. Valstybių narių teisės aktuose turėtų būti konkrečiai nurodytas tikslas, jie turėtų būti paremti atitinkamu teisiniu pagrindu, atitikti susijusių saugumo reikalavimus ir būtinumo, proporcingumo bei „tikslų apribojimo“ principus, taip pat turėtų būti nustatytas proporcingas duomenų saugojimo laikotarpis. Be to, visose įgyvendinant valstybių narių teisės aktus sukurtose ir naudojamose duomenų tvarkymo sistemose turėtų būti taikomi „pritaikytosios asmens duomenų apsaugos“ ir „standartizuotosios asmens duomenų apsaugos“ principai;
- (18) laikydamosi tų principų valstybės narės neturėtų saugoti asmens duomenų, tvarkomų tik draudimo patikrinimo tikslais, ilgiau, negu reikia siekiant patikrinti, ar transporto priemonė turi galiojančią draudimą. Nustačius, kad transporto priemonė apdrausta, visi su tuo patikrinimu susiję duomenys turėtų būti ištrinti. Kai naudojant patikrinimo sistemą negalima nustatyti, ar transporto priemonė yra apdrausta, tie duomenys turėtų būti saugomi tik ribotą laikotarpį, neviršijantį dienų skaičiaus, būtino nustatyti, ar transporto priemonė yra apdrausta. Pagrįsta

(*) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

reikalauti, kad transporto priemonių, kurios, kaip nustatyta, neturi galiojančio draudimo liudijimo, duomenys būtų saugomi tol, kol baigsis visi administraciniai ar teismo procesai ir transporto priemonė įgis galiojantį draudimo liudijimą;

- (19) Direktyvoje 2009/103/EB šiuo metu yra nustatytos skirtingos periodiško mažiausių draudimo sumų perskaičiavimo atskaitos datos įvairiose valstybėse narėse, todėl, priklausomai nuo valstybės narės, mažiausios draudimo sumos skiriasi. Siekiant užtikrinti vienodą minimalią nukentėjusių asmenų apsaugą visoje Sąjungoje, tos mažiausios sumos turėtų būti suderintos ir turėtų būti nustatyta vienodos peržiūros sąlyga, pagal kurią kaip lyginamasis kriterijus būtų taikomas Eurostato paskelbtas suderintas vartotojų kainų indeksas, taip pat tokiai peržiūrai turėtų būti taikomos procedūrinės taisyklės ir nustatytas vienodas laikotarpis;
- (20) kad dėl eismo įvykių nukentėjusių asmenų apsauga būtų veiksminga ir efektyvi, reikia, kad tie nukentėję asmenys turėtų teisę reikalauti žalos atlyginimo savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje ir gauti atsakymą per pagrįstą laikotarpį. Taip pat tais atvejais, kai jų reikalavimai atlyginti žalą yra pagrįsti, reikia, kad tiems nukentėjusiems asmenims visada būtų atlygintos mokėtinos sumos už žalą asmeniui arba žalą jų turtui, nepriklausomai nuo to, ar atsakingos šalies draudimo įmonė yra moki. Todėl valstybės narės turėtų įsteigti arba įgalinti įstaigą, kuri atliktų pradinį žalos atlyginimo mokėjimą jos teritorijoje gyvenantiems nukentėjusiems asmenims ir kuri turėtų teisę susigrąžinti tą žalos atlyginimą iš atsakingo asmens transporto priemonės draudimo liudijimą išdavusios nemokios draudimo įmonės buveinės valstybės narės tuo tikslu įsteigtos arba įgalios įstaigos. Jei valstybėje narėje žalos atlyginimo tvarka jau yra taikoma, valstybė narė turėtų sudaryti sąlygas, kad ji veiktų ir toliau;
- (21) draudimo įmonė gali tapti nemoki įvairiais būdais, pavyzdžiui, dėl bankroto paskelbimo, išpareigojimų nevykdymo atsisakius veiklos leidimo savo buveinės valstybėje narėje, arba dėl to, kad jai buvo pritaikyta atšaukimo priemonė arba priimtas sprendimas, kuriuo jai draudžiama vykdyti savo veiklą. Priėmus nutartį arba sprendimą pradėti bankroto arba likvidavimo procedūrą, ta nutartis ar sprendimas turėtų būti skelbiami viešai. Draudimo įmonės nemokumo atveju draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje įsteigta arba įgaliota atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims įstaiga turėtų informuoti tokias įstaigas visose kitose valstybėse narėse apie tą nutartį ar sprendimą;
- (22) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įstaiga, įsteigta arba įgaliota atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims draudimo įmonės nemokumo atveju valstybėje narėje, kurios teritorijoje gyvena nukentėjęs asmuo, visais proceso etapais būtų kompetentinga prašyti informacijos, informuoti kitas atitinkamas Sąjungoje esančias įstaigas, institucijas ir suinteresuotuosius subjektus, būti jų informuojama ir su jomis bendradarbiauti. Tokios informacijos turėtų pakakti, kad gavėjas susidarytų bent bendrą vaizdą apie situaciją. Tokia informacija yra svarbi siekiant užtikrinti, kad žalą nukentėjusiam asmeniui atlyginanti įstaiga, prieš išmokėdama žalos atlyginimą, galėtų pati arba kartu su visais susijusiais asmenimis pagal nacionalinės teisės aktus išsiaiškinti, ar draudimo įmonė dar nėra atlyginusi žalos reikalavimą pateikusiam asmeniui pagal jo reikalavimą atlyginti žalą. Tai įstaigai pateiktas reikalavimas atlyginti žalą netgi gali būti perduotas draudimo įmonei tolesniam patikrinimui ar sprendimui priimti, jei to reikalaujama pagal nacionalinę proceso teisę. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įstaiga prašytų išsamesnės informacijos apie konkrečius reikalavimus atlyginti žalą ir ją gautų;
- (23) išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo sistema neturėtų daryti poveikio taikytinai teisei dėl nukentėjusiųjų asmenų draudimo sumų. Tie patys principai turėtų būti taikomi ir reikalavimams atlyginti žalą, neatsižvelgiant į tai, ar draudimo įmonė yra moki, ar nemoki. Draudimo įmonės, išdavusios atsakingos šalies draudimo liudijimą, buveinės valstybės narės įstaiga turėtų atlikti mokėjimą valstybės narės, kurios teritorijoje gyvena nukentėjęs asmuo, įstaigai per pagrįstą laikotarpį po to, kai draudimo įmonės buveinės valstybės narės įstaiga yra gavusi reikalavimą dėl žalos atlyginimo kompensavimo, susijusio su mokėjimu, kurį nukentėjusio asmens gyvenamosios vietos valstybės narės įstaiga sumokėjo nukentėjusiam asmeniui;

- (24) priklausomai nuo skirtingų reikalavimo atlyginti žalą tvarkymo etapų, nukentėjusiems asmenims išmokėtų išmokų ir išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo procesų skirtingose įstaigose, tarp įstaigų, įsteigtų arba įgaliotų atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims draudimo įmonės nemokumo atveju, gali atsirasti neįvykdytų įsipareigojimų. Vykdamas išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimą įstaigoms, subrogacijos teisė iš įstaigos, kuri pirma išmokėjo žalos atlyginimą, turėtų pereiti kitos valstybės narės įstaigai. Todėl įstaiga ta apimtimi, kuria ji atlygino už patirtą žalą ir kuriai dar nebuvo grąžintas išmokėtas žalos atlyginimas, turėtų perimti nukentėjusio asmens teises eismo įvykių sukėlusio asmens arba jo draudimo įmonės atžvilgiu. Tačiau ta įstaiga neturėtų perimti nukentėjusio asmens teisių draudėjo ar kito eismo įvykių sukėlusio apdraustojo atžvilgiu tiek, kiek draudėjo arba apdraustojo atsakomybę pagal taikytiną nacionalinę teisę prisiimtų nemoki draudimo įmonė. Kiekviena valstybė narė turėtų būti įpareigota pripažinti šią subrogaciją, numatytą kitos valstybės narės teisėje;
- (25) siekiant užtikrinti veiksmingą ir efektyvią nukentėjusiųjų asmenų apsaugą draudimo įmonės nemokumo atveju, būtina, kad valstybės narės imtųsi tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad suėjus žalos atlyginimo mokėjimo terminui būtų prieinamos nukentėjusiems asmenims atlyginti reikalingos lėšos. Pagal subsidiarumo principą dėl priemonių nacionaliniu lygmeniu turėtų spręsti buveinės valstybės narės. Tačiau tos priemonės turėtų atitikti Sąjungos teisę ir visų pirma tokius principus kaip *lex specialis* ir *lex posterior*. Siekiant išvengti nepagrįstos ir neproporcingos naštos draudikams, jei valstybė narė reikalauja iš draudimo įmonių finansinių įnašų, tie įnašai turėtų būti renkami tik iš tos valstybės narės leidimą turinčių draudimo įmonių. Tai neturėtų daryti poveikio kitų funkcijų, kurios galėtų būti priskirtos įstaigai, įsteigta arba įgaliotai atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims draudimo įmonės nemokumo atveju, finansavimui;
- (26) siekiant užtikrinti, kad šioje direktyvoje numatyti reikalavimai dėl žalos atlyginimo nukentėjusiems asmenims draudimo įmonės nemokumo atveju būtų įgyvendinami veiksmingai, įstaigos, kurioms pavesta ši užduotis, turėtų siekti sudaryti susitarimą dėl jų funkcijų bei pareigų ir dėl išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo tvarkos. Jei per 24 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos toks susitarimas nesudaromas, Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais nustatomos tokių įstaigų procedūrinės užduotys ir pareigos, susijusios su išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimu;
- (27) draudimo įmonės nemokumo atveju nukentėjusiems asmenims turėtų būti suteikta teisė reikalauti žalos atlyginimo iš jų gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigos, įskaitant atvejus, kai jos yra nukentėjusios dėl eismo įvykių kitoje valstybėje narėje nei jų gyvenamosios vietos valstybė narė. Valstybės narės turėtų galėti patikėti tokių nukentėjusių asmenų žalos atlyginimo funkciją naujai arba jau veikiančiai įstaigai, įskaitant žalos atlyginimo įstaigą, įsteigtą arba patvirtintą pagal Direktyvos 2009/103/EB 24 straipsnį. Valstybės narės taip pat turėtų galėti patikėti vienai įstaigai žalos atlyginimo funkciją, kuri draudimo įmonės nemokumo atveju atlygintų žalą asmenims, nukentėjusiems dėl eismo įvykių savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje ir kitose valstybėse narėse nei jų gyvenamosios vietos valstybė narė. Jei asmenys nukentėjo kitoje valstybėje narėje nei jų gyvenamosios vietos valstybė narė, taip pat svarbu užtikrinti keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą su žalos atlyginimo įstaigomis, įsteigtomis arba patvirtintomis pagal Direktyvos 2009/103/EB 24 straipsnį visose valstybėse narėse, ir su atstovais žalos sureguliuavimo reikalams;
- (28) valstybės narės gali įsteigti arba įgalioti daugiau nei vieną žalos atlyginimo įstaigą pagal Direktyvą 2009/103/EB, dėl to nukentėjusiems asmenims gali būti sunkiau nustatyti įstaigą, kuriai jos turi pateikti savo reikalavimus atlyginti žalą. Todėl valstybės narės, kurios įsteigia arba įgalioja daugiau nei vieną žalos atlyginimo įstaigą, turėtų užtikrinti, kad nukentėję asmenys turėtų galimybę gauti pagrindinę informaciją apie galimus būdus kreiptis dėl žalos atlyginimo taip, kad jie galėtų lengvai suprasti, į kurią įstaigą jie turėtų kreiptis;
- (29) išsiųstos transporto priemonės atveju asmuo, kuris atsako už civilinės atsakomybės draudimą, turėtų galėti pasirinkti, ar sudaryti draudimo liudijimą valstybėje narėje, kurioje transporto priemonė yra registruota, arba 30 dienų laikotarpiu nuo tos dienos, kurią perkėjas patvirtino, kad priėmė pristatymą, – paskirties valstybėje narėje, net jeigu ši transporto priemonė paskirties valstybėje narėje nebuvo oficialiai įregistruota. Informacijos centras, esantis valstybėje narėje, kurioje transporto priemonė yra registruota, ir, jei skiriasi, paskirties valstybėje narėje, taip pat bet

kurioje kitoje atitinkamoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, valstybėje narėje, kurios teritorijoje įvyko eismo įvykis arba kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, turėtų bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų galima susipažinti su būtina jų turima informacija apie išsiųstą transporto priemonę pagal Direktyvos 2009/103/EB 23 straipsnį;

- (30) jei eismo įvykyje dalyvauja priekaba, kurios civilinės atsakomybės draudimas buvo išduotas atskirai nuo velkančiosios transporto priemonės, nukentėjęs asmuo turėtų galėti pateikti reikalavimą atlyginti žalą priekabos draudikui, jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose. Pateikęs prašymą, nukentėjęs asmuo turėtų turėti galimybę iš priekabos draudiko gauti informaciją apie velkančiosios transporto priemonės draudiko tapatybę arba, jeigu priekabos draudikas negali nustatyti velkančiosios transporto priemonės draudiko, nors ėmėsi pagrįstų pastangų tai padaryti, – apie Direktyvos 2009/103/EB 10 straipsnyje numatytą kompensavimo mechanizmą;
- (31) siekiant palengvinti ankstesnių reikalavimų atlyginti žalą pripažinimą sudarant naują draudimo liudijimą, turėtų būti įmanoma lengvai nustatyti draudėjų, kurie siekia sudaryti naujas draudimo sutartis su draudimo įmonėmis, ankstesnių reikalavimų atlyginti žalą autentiškumą. Siekiant supaprastinti pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą patikrinimą ir autentiškumo nustatymą, svarbu, kad tokių pažymų turinys ir formatas būtų vienodi visose valstybėse narėse. Be to, draudimo įmonės, kurios nustatydamos motorinių transporto priemonių draudimo įmokas atsižvelgia į pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, neturėtų diskriminuoti pagal pilietybę ar vien pagal ankstesnę draudėjo gyvenamosios vietos valstybę narę. Be to, draudimo įmonės turėtų kitoje valstybėje išduotą pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą laikyti lygiaverte savo šalies pažymai apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą ir taikyti kitos valstybės narės klientui visas nuolaidas, kurios kitu atveju būtų taikomos identiškam vietos klientui įskaitant tas nuolaidas, kurių reikalaujama pagal valstybės narės nacionalinės teisės aktus, pavyzdžiui, *bonus-malus*. Valstybėms narėms turėtų būti palikta galimybė priimti nacionalinės teisės aktus dėl *bonus-malus* sistemų, nes tokios sistemos pagal savo pobūdį yra nacionalinės sistemos ir neturi jokio tarpvalstybinio aspekto, todėl, laikantis subsidiarumo principo, sprendimus dėl jų turėtų toliau priimti valstybės narės. Kad valstybės narės galėtų patikrinti, ar draudimo įmonės pripažįsta pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą ir kaip tai daro, draudimo įmonės turėtų viešai skelbti bendrą savo politikos, susijusios su pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą naudojimu apskaičiuojant draudimo įmokas, apžvalgą. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2016/943⁽⁸⁾, draudimo įmonės neprivalo skelbti slaptos komercinės informacijos, pavyzdžiui, išsamios informacijos apie tarifų taisykles;
- (32) siekiant užtikrinti vienodas Direktyvos 2009/103/EB įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą forma ir turiniu. Tais įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽⁹⁾;
- (33) valstybės narės turėtų turėti galimybę pasirinkti sertifikuoti priemones, kuriomis naudodamiesi vartotojai galėtų palyginti motorinių transporto priemonių draudimo kainas, tarifus ir aprėptį pagal Direktyvoje 2009/103/EB nustatytas sąlygas. Jei tokios priemonės yra tinkamai sertifikuotos, jos galėtų būti vadinamos nepriklausomomis motorinių transporto priemonių draudimo kainų palyginimo priemonėmis. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę sukurti viešąsias kainų palyginimo priemones, kurias administruotų valdžios institucija;
- (34) siekiant užtikrinti, kad reikalavimai atlyginti žalą būtų tvarkomi sklandžiai, kai reikalaujama eismo įvykio ataskaitos pagal nacionalinę teisę, kuria užtikrinama nukentėjusio asmens teisė gauti eismo įvykio ataskaitos kopiją iš kompetentingų institucijų, svarbu, kad nukentėjęs asmuo galėtų laiku su ja susipažinti;
- (35) siekiant užtikrinti, kad motorinių transporto priemonių draudimo dengiamos mažiausios sumos laikui bėgant nenuvertėtų, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal SESV 290 straipsnį priimti aktus, kuriais būtų pakoreguotos tos mažiausios sumos, kad jos atitiktų kintančią ekonominę padėtį;

⁽⁸⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

⁽⁹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (36) priimant deleguotuosius aktus pagal šioje direktyvoje nustatytus įgaliojimus itin svarbu, kad Komisija, atlikdama parengiamąjį darbą, tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos vyktų vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁰⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (37) vertindama Direktyvos 2009/103/EB veikimą Komisija turėtų stebėti tos direktyvos taikymą, atsižvelgdama į nukentėjusiųjų asmenų skaičių, dėl mokėjimo vėlavimo, susijusio su tarpvalstybinėmis nemokumo bylomis, nepatenkintų reikalavimų atlyginti žalą sumą, mažiausių draudimo sumų lygį valstybėse narėse, reikalavimų atlyginti žalą dėl vairavimo neapsidraudus, susijusių su tarpvalstybiniu eismu, sumą ir su pažymomis apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą susijusių skundų skaičių;
- (38) be to, Komisija turėtų parengti ataskaitą, kurioje būtų įvertintas žalos atlyginimo įstaigų, įsteigtų arba įgaliotų atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims draudimo įmonės nemokumo atveju, veikimas, jų tarpusavio bendradarbiavimas ir jų finansavimas. Prireikus, prie ataskaitos turėtų būti pridėtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;
- (39) siekiant užtikrinti, kad Direktyva 2009/103/EB ir toliau atitiktų savo paskirtį – apsaugoti potencialius nukentėjusius asmenis nuo eismo įvykių, kuriuose dalyvauja motorinės transporto priemonės, Komisija taip pat turėtų stebėti ir peržiūrėti tą direktyvą, atsižvelgdama į technologinę pažangą, įskaitant platesnį autonominių ir pusiau autonominių transporto priemonių naudojimą. Ji taip pat turėtų analizuoti, kaip draudimo įmonės naudoja sistemas, kuriose draudimo įmokos priklauso nuo draudėjų pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą. Be to, Komisija turėtų įvertinti keitimosi informacija sistemų, naudojamų atliekant tarpvalstybinius draudimo patikrinimus, veiksmingumą;
- (40) kadangi šios direktyvos tikslų, visų pirma užtikrinti vienodą minimalią eismo įvykiuose nukentėjusių asmenų apsaugą visoje Sąjungoje, užtikrinti jų apsaugą draudimo įmonių nemokumo atveju ir užtikrinti, kad draudikai, vertindami pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, taikytų vienodą požiūrį į potencialius draudėjus, kertančius Sąjungos vidaus sienas, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (41) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁽¹¹⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (42) todėl Direktyva 2009/103/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

⁽¹⁰⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽¹¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2009/103/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktą pakeičiamas taip:

„1. transporto priemonė yra:

- a) bet kuri motorinė transporto priemonė, varoma tik mechanine energija, skirta važiuoti žeme, bet ne bėgiais, kurios:
  - i) didžiausias projektinis greitis yra didesnis kaip 25 km/h arba
  - ii) didžiausias grynasis svoris – daugiau kaip 25 kg, o didžiausias projektinis greitis – daugiau kaip 14 km/h;
- b) bet kuri priekaba, naudojama su a punkte nurodyta transporto priemone, nepriklausomai nuo to, ar ji yra sukabinta ar ne.

Nedarant poveikio a ir b punktams, neįgaliųjų vežimėliai, skirti naudoti tik fizinę negalią turintiems asmenims, nelaikomi šioje direktyvoje nurodytomis transporto priemonėmis;“;

b) įterpiamas šis punktas:

„1a. transporto priemonės naudojimas – transporto priemonės naudojimas, eismo įvykio metu atitinkantis jos, kaip transporto priemonės, funkciją, nepriklausomai nuo transporto priemonės charakteristikų ir vietovės, kurioje naudojama motorinė transporto priemonė, ir nuo to, ar ji stovi vietoje, ar juda;“;

c) 2 punktą pakeičiamas taip:

„2. nukentėjęs asmuo – bet kuris asmuo, turintis teisę gauti transporto priemone padarytos bet kokios žalos atlyginimą;“;

d) papildoma šiuo punktu:

„8. buveinės valstybė narė – buveinės valstybė narė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB (*) 13 straipsnio 8 dalies a punkte.

(*) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).“;

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekviena valstybė narė, laikydamosi 5 straipsnio, imasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad būtų apdrausta transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra jos teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė.“;

b) po pirmos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Ši direktyva netaikoma transporto priemonių naudojimui sporto renginiams ir veiklai, įskaitant lenktynes, varžybas, treniruotes, bandymus ir pasirodymus valstybės narės riboto patekimo arba atribotoje zonoje, jei valstybė narė užtikrina, kad veiklos organizatorius ar bet kuris kitas asmuo turės alternatyvaus draudimo ar garantijos sutartį dėl žalos atlyginimo bet kuriam trečiajam asmeniui, įskaitant žiūrovus ir kitus pašalinius asmenis, tačiau nebūtinai dengiančią dalyvaujantiems vairuotojams ir jų transporto priemonėms padarytą žalą.“;

3. 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Draudimo patikrinimai

1. Valstybės narės netikrina transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiojoje valstybėje, tačiau kuriomis atvykstama iš kitos valstybės narės teritorijos, civilinės atsakomybės draudimo.

Tačiau jos gali atlikti tokius draudimo patikrinimus, jeigu jie yra nediskriminuojantys, būtini ir proporcingi siekiamam tikslui ir:

- a) vykdomi tik kaip kontrolės, skirtos patikrinti ne tik draudimą, dalis arba
  - b) sudaro bendros patikrinimų, atliekamų taip pat ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra patikrinimą vykdančios valstybės narės teritorijoje, atžvilgiu, sistemos nacionalinėje teritorijoje dalį ir nereikalauja sustabdyti transporto priemonės.
2. Remiantis duomenų valdytojui taikoma valstybės narės teise, asmens duomenys gali būti tvarkomi, kai to reikia siekiant kovoti su transporto priemonių vairavimu neapsidraudus kitose valstybėse narėse nei ta, kurioje yra jų įprastinė buvimo vieta. Ta teisė turi atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 (*) ir joje turi būti nustatytos tinkamos duomenų subjekto teisių ir laisvių bei teisėtų interesų apsaugos priemonės.

Valstybių narių priemonėse, visų pirma, nurodomas konkretus duomenų tvarkymo tikslas bei atitinkamas teisinis pagrindas, ir jomis laikomasi susijusių saugumo reikalavimų ir būtinumo, proporcingumo bei tikslo apribojimo principų ir nustatomas proporcingas duomenų saugojimo laikotarpis. Pagal šį straipsnį vien atsakomybės draudimo patikrinimo tikslais tvarkomi asmens duomenys saugomi tik tiek laiko, kiek būtina tam tikslui pasiekti, o kai tik tikslas pasiekiamas, jie visiškai ištrinami. Kai atlikus atsakomybės draudimo patikrinimą matyti, kad transporto priemonė apdrausta privalomuoju draudimu pagal 3 straipsnį, duomenų valdytojas nedelsdamas tuos duomenis ištrina. Kai pagal patikrinimą negalima nustatyti, ar transporto priemonė apdrausta privalomuoju draudimu pagal 3 straipsnį, duomenys saugomi tik ribotą laikotarpį, neviršijantį dienų skaičiaus, būtino nustatyti, ar transporto priemonė yra apdrausta.

(*) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).“;

4. 5 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„3. Valstybė narė gali nukrypti nuo 3 straipsnio, kiek tai susiję su transporto priemonėmis, kurios yra laikinai ar visą laiką nebeekspluatuojamos ir jas draudžiama naudoti, su sąlyga, kad pagal nacionalinę teisę buvo nustatyta oficiali administracinė procedūra arba kita patikrinama priemonė.

Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodytos transporto priemonės būtų vertinamos taip pat, kaip transporto priemonės, kurių atžvilgiu neįvykdyta 3 straipsnyje numatyta pareiga apdrausti.

Valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, garantinis fondas gali pateikti reikalavimą garantiniam fondui, esančiam valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta.

4. Valstybė narė gali nukrypti nuo 3 straipsnio, kiek tai susiję su transporto priemonėmis, naudojamomis tik riboto patekimo zonose, kaip apibrėžta pagal jos nacionalinę teisę.

Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodytos transporto priemonės būtų vertinamos taip pat, kaip transporto priemonės, kurių atžvilgiu neįvykdyta 3 straipsnyje numatyta pareiga apdrausti.

Valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, garantinis fondas gali pateikti reikalavimą garantiniam fondui, esančiam valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta.

5. Valstybė narė gali nukrypti nuo 3 straipsnio, kiek tai susiję su transporto priemonėmis, kurių, laikantis jos nacionalinės teisės, neleidžiama naudoti viešuosiuose keliuose.

Valstybė narė, nukrypdama nuo 3 straipsnio, kiek tai susiję su pirmoje pastraipoje nurodytomis transporto priemonėmis, užtikrina, kad tos transporto priemonės būtų vertinamos taip pat, kaip transporto priemonės, kurių atžvilgiu neįvykdyta 3 straipsnyje nurodyta pareiga apdrausti.

Valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, garantinis fondas gali pateikti reikalavimą garantiniam fondui, esančiam valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta.

6. Kai valstybė narė pagal 5 dalį nukrypsta nuo 3 straipsnio, kiek tai susiję su transporto priemonėmis, kurių neleidžiama naudoti viešuosiuose keliuose, ta valstybė narė taip pat gali nukrypti nuo 10 straipsnio, kiek tai susiję su žalos, padarytos tomis transporto priemonėmis visuomenei neprieinamose zonose, nes patekimas į tokias zonas yra teisiškai ar fiziškai apribotas, kaip apibrėžta jos nacionalinėje teisėje, atlyginimu.

7. Kiek tai susiję su 3–6 dalimis, valstybės narės praneša Komisijai apie nukrypti leidžiančios nuostatos naudojimą ir konkrečias priemones, susijusias su jos įgyvendinimu. Komisija paskelbia tų nukrypti leidžiančių nuostatų sąrašą.“;

5. 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Mažiausios sumos

1. Nedarant poveikio jokioms didesnėms garantijoms, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekviena valstybė narė reikalauja, kad 3 straipsnyje nurodytas draudimas būtų privalomas bent šių mažiausių sumų atžvilgiu:

- a) žalos asmeniui atveju – 6 450 000 EUR kiekvienam įvykiui, nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus, arba 1 300 000 EUR kiekvienam nukentėjusiam asmeniui;
- b) žalos turtui atveju – 1 300 000 EUR kiekvienam įvykiui, nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus.

Valstybės narės, kuriose neįvestas euras, mažiausias sumas konvertuoja į savo nacionalinę valiutą taikydamos 2021 m. gruodžio 22 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtą keitimo kursą.

2. Kas penkerius metus nuo 2021 m. gruodžio 22 d. Komisija peržiūri 1 dalyje nurodytas sumas atsižvelgdama į suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI), nustatytą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/792 (*).

Komisija pagal 28b straipsnį priima deleguotuosius aktus dėl tų sumų koregavimo pagal SVKI per šešis mėnesius po kiekvieno penkerių metų laikotarpio pabaigos.

Valstybės narės, kuriose neįvestas euras, sumas konvertuoja į savo nacionalinę valiutą taikydamos naujų mažiausių sumų apskaičiavimo dienos keitimo kursą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

(*) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2494/95 (OL L 135, 2016 5 24, p. 11).“;

6. 4 skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„4 SKYRIUS

ŽALOS, PADARYTOS NENUSTATYTA TRANSPORTO PRIEMONE ARBA TRANSPORTO PRIEMONE, KURIOS ATŽVILGIU NEĮVYKDYTA 3 STRAIPSNYJE NUMATYTA PAREIGA APDRAUSTI, ATLYGINIMAS IR ŽALOS ATLYGINIMAS NEMOKUMO ATVEJU“;

7. 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pirma pastraipa nedaromas poveikis valstybių narių teisei laikyti įstaigos mokamą žalos atlyginimą subsidiariniu arba nesubsidiariniu, taip pat jų teisei reglamentuoti žalos sureguliovimą tarp šios įstaigos ir už įvykį atsakingo asmens arba asmenų bei kitų draudikų arba socialinio draudimo įstaigų, privalančių atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui už tą patį įvykį. Tačiau valstybės narės negali leisti įstaigai nustatyti žalos atlyginimo mokėjimo reikalavimo, kad nukentėjęs asmuo bet kuriuo būdu įrodytų, jog atsakingas asmuo negali mokėti arba atsisako tą daryti.“;

- b) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Nukentėjęs asmuo bet kuriuo atveju gali tiesiogiai kreiptis į įstaigą, kuri, remdamasi informacija, kurią jos prašymu pateikia nukentėjęs asmuo, privalo duoti jam pagrįstą atsakymą apie bet kokio žalos atlyginimo mokėjimą.“;

- c) 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Vis dėlto, jeigu įstaiga bet kuriam dėl to paties įvykio, kurio metu žala turtui buvo padaryta nenustatyta transporto priemone, nukentėjusiam asmeniui išmokėjo žalos atlyginimą už patirtą didelę žalą asmeniui, valstybės narės negali leisti neatlyginti žalos turtui remiantis tuo, kad transporto priemonė yra nenustatyta. Nepaisant to, valstybės narės gali numatyti ne didesnę kaip 500 EUR frančizę, kurią padengia tokią žalą turtui patyręs nukentėjęs asmuo.“;

- d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kiekviena valstybė narė įstaigos mokamą žalos atlyginimą reglamentuoja įstatymais ir kitais teisės aktais, nedarant poveikio bet kuriai kitai praktikai, kuri yra palankesnė nukentėjusiam asmeniui.“;

8. įterpiamas šis straipsnis:

„10a straipsnis

Nukentėjusių asmenų apsauga dėl jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje įvykusių eismo įvykiuose patirtos žalos draudimo įmonės nemokumo atveju

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba įgalioja įstaigą, kuriai pavedama užduotis atlyginti jos teritorijoje gyvenantiems nukentėjusiems asmenims bent iki privalomojo draudimo ribų draudimo įmonės apdrausta transporto priemone padarytą žalą turtui ar asmeniui, nuo to momento, kai:

- a) draudimo įmonės atžvilgiu pradėta bankroto procedūra arba
b) pradėta draudimo įmonės likvidavimo procedūra, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 268 straipsnio 1 dalies d punkte.

2. Kiekviena valstybė narė imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga turėtų pakankamai lėšų atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims pagal 10 dalyje nustatytas taisykles, kai žalos atlyginimo mokėjimas vykdomas 1 dalies a ir b punktuose numatytais atvejais. Tos priemonės gali apimti reikalavimus mokėti finansinius įnašus, su sąlyga, kad jie taikomi tik toms draudimo įmonėms, kurioms veiklos leidimą išdavė juos taikanti valstybė narė.

3. Nedarant poveikio jokiai pareigai pagal Direktyvos 2009/138/EB 280 straipsnį, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad tais atvejais, kai kompetentingas teismas ar bet kuri kita kompetentinga institucija priima nutartį arba sprendimą pradėti 1 dalies a arba b punkte nurodytą procedūrą draudimo įmonės, kurios buveinės valstybė narė yra

ta valstybė narė, atžvilgiu, ta nutartis ar sprendimas būtų paskelbti viešai. 1 dalyje nurodyta įstaiga, įsteigta draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje, užtikrina, kad visos 1 dalyje nurodytos įstaigos visose valstybėse narėse būtų nedelsiant informuotos apie tą nutartį ar sprendimą.

4. Nukentėjęs asmuo gali pateikti reikalavimą atlyginti žalą tiesiogiai 1 dalyje nurodytai įstaigai.

5. Gavusi reikalavimą atlyginti žalą, 1 dalyje nurodyta įstaiga informuoja lygiavertę įstaigą draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje ir draudimo įmonę, kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, arba jos administratorių ar likvidatorių, kaip apibrėžta atitinkamai Direktyvos 2009/138/EB 268 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose, kad ji iš nukentėjusio asmens gavo reikalavimą atlyginti žalą.

6. Draudimo įmonė, kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, arba jos administratorius ar likvidatorius informuoja 1 dalyje nurodytą įstaigą, kai ji atlygina žalą arba neprisiima atsakomybės, susijusios su reikalavimu atlyginti žalą, kuri taip pat yra gavusi 1 dalyje nurodyta įstaiga.

7. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga, remdamasi, *inter alia*, informacija, kurią jos prašymu suteikė nukentėjęs asmuo, per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią nukentėjęs asmuo pateikė įstaigai savo reikalavimą atlyginti žalą, pateiktų nukentėjusiam asmeniui motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą arba motyvuotą atsakymą, kaip numatyta šios dalies antroje pastraipoje, pagal taikytiną nacionalinę teisę.

Taikant pirmą pastraipą, įstaiga:

a) pateikia motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą, jeigu ji nustato, kad ji privalo atlyginti žalą pagal 1 dalies a arba b punktą, reikalavimas atlyginti žalą nėra ginčijamas ir žala buvo iš dalies arba visiškai apskaičiuota;

b) pateikia motyvuotą atsakymą visais reikalavime atlyginti žalą išdėstytais klausimais, jeigu ji nustato, kad ji neprivalo atlyginti žalos pagal 1 dalies a ar b punktą, arba jeigu nebuvo prisiimta atsakomybės arba atsakomybė nebuvo aiškiai įrodyta, arba jeigu žala nėra visiškai apskaičiuota.

8. Kai už žalą turi būti atlyginta pagal 7 dalies antros pastraipos a punktą, 1 dalyje nurodyta įstaiga atlieka žalos atlyginimo mokėjimą nukentėjusiam asmeniui nepagrįstai nedelsdama ir bet kuriuo atveju per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią nukentėjęs asmuo priėmė 7 dalies antros pastraipos a punkte nurodytą motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą.

Jeigu žala buvo apskaičiuota tik iš dalies, pirmoje pastraipoje išdėstyti žalos atlyginimo mokėjimo reikalavimai taikomi tik tai iš dalies apskaičiuotai žalai ir nuo atitinkamo motyvuoto žalos atlyginimo pasiūlymo priėmimo momento.

9. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga turėtų visus reikiamus įgaliojimus ir kompetenciją, kad galėtų laiku bendradarbiauti su kitomis tokiomis įstaigomis kitose valstybėse narėse, įstaigomis, įsteigtomis arba įgaliotomis pagal 25a straipsnį visose valstybėse narėse, ir su kitomis suinteresuotomis šalimis, įskaitant draudimo įmonę, kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, jos administratorių ar likvidatorių ir valstybių narių nacionalines kompetentingas institucijas visais šiame straipsnyje nurodytų procedūrų etapais. Toks bendradarbiavimas apima informacijos prašymą, jos gavimą ir teikimą, įskaitant, prireikus, informaciją apie konkrečius reikalavimus atlyginti žalą.

10. Kai 1 dalyje nurodytos draudimo įmonės buveinės valstybė narė skiriasi nuo valstybės narės, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, 1 dalyje nurodyta įstaiga valstybėje narėje, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, kuri pagal 8 dalį nukentėjusiam asmeniui atlygino žalą, turi teisę reikalauti, kad visą išmokėtą žalos atlyginimo sumą jai atlygintų 1 dalyje nurodyta įstaiga draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje.

1 dalyje nurodyta įstaiga draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje atlieka mokėjimą 1 dalyje nurodytai įstaigai valstybėje narėje, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, kuri pagal 8 dalį nukentėjusiam asmeniui atlygino žalą per pagrįstą laikotarpį, neviršijantį šešių mėnesių po to, kai buvo gautas reikalavimas atlyginti išmokėtą žalos atlyginimo sumą, išskyrus atvejus, kai tos įstaigos raštu susitaria kitaip.

Pagal pirmą pastraipą žalos atlyginimą išmokėjusi įstaiga perima nukentėjusio asmens eismo įvykį sukėlusio asmens ar jo draudimo įmonės atžvilgiu, išskyrus draudėjo ar kito eismo įvykį sukėlusio apdraustojo atžvilgiu tokia apimtimi, kokia draudėjo arba apdraustojo atsakomybę pagal taikytiną nacionalinę teisę prisiimtų nemoki draudimo įmonė. Kiekviena valstybė narė privalo pripažinti šią subrogacijos teisę, numatytą kitos valstybės narės.

11. Šio straipsnio 1–10 dalys nedaro poveikio valstybių narių teisei:

a) laikyti 1 dalyje nurodytos įstaigos sumokėtą žalos atlyginimą subsidiariniu ar nesubdiariniu;

b) reglamentuoti to paties eismo įvykio sukeltos žalos sureguliovimą tarp:

i) 1 dalyje nurodytos įstaigos;

ii) už eismo įvykį atsakingo asmens arba asmenų;

iii) kitų draudimo įmonių arba socialinio draudimo įstaigų, privalančių atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui.

12. Valstybės narės neleidžia 1 dalyje nurodytai įstaigai kelti kitų nei šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų dėl žalos atlyginimo mokėjimo. Visų pirma, valstybės narės neleidžia 1 dalyje nurodytai įstaigai taikyti žalos atlyginimo mokėjimo reikalavimo, kad nukentėjęs asmuo įrodytų, jog už žalos atlyginimą atsakingas juridinis ar fizinis asmuo negali mokėti arba atsisako tą daryti.

13. 1 dalyje nurodytos įstaigos arba šios dalies antroje pastraipoje nurodyti subjektai siekia ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 23 d. sudaryti susitarimą, kad būtų įgyvendintas šis straipsnis, kiek tai susiję su jų funkcijomis bei pareigomis ir išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo tvarka pagal šį straipsnį.

Tuo tikslu ne vėliau kaip 2023 m. birželio 23 d. kiekviena valstybė narė:

a) įsteigia arba įgalioja 1 dalyje nurodytą įstaigą ir suteikia jai įgaliojimus derėtis dėl tokio susitarimo ir jį sudaryti arba

b) paskiria subjektą ir suteikia jam įgaliojimus derėtis ir sudaryti tokį susitarimą, kurio šalimis 1 dalyje nurodyta įstaiga taps, kai bus įsteigta arba įgaliota.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytą susitarimą nedelsiant pranešama Komisijai.

Jei pirmoje pastraipoje nurodytas susitarimas nesudaromas iki 2023 m. gruodžio 23 d., Komisijai suteikiami įgaliojimai, laikantis 28b straipsnyje nustatytos tvarkos, priimti deleguotuosius aktus, siekiant nustatyti 1 dalyje nurodytų įstaigų procedūrinės užduotis ir pareigas, susijusias su išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimu.“;

9. 11 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Iškilus ginčui tarp 10 straipsnio 1 dalyje nurodytos įstaigos ir civilinės atsakomybės draudiko dėl to, kuris iš jų turi atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui, valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, kad viena iš tų šalių būtų paskirta pirmąja, privalančia nedelsiant atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui.“;

10. 5 skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„5 SKYRIUS

SPECIALIOS NUKENTĖJUSIŲ ASMENŲ KATEGORIJOS, IŠIMTIES SĄLYGOS, VIENKARTINĖ DRAUDIMO ĮMOKA, IŠ VIENOS VALSTYBĖS NARĖS Į KITĄ IŠSIUNČIAMOS TRANSPORTO PRIEMONĖS“;

11. 12 straipsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

„Specialios nukentėjusių asmenų kategorijos“;

12. 13 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

i) pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Kiekviena valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad įvykio metu nukentėjusių trečiųjų asmenų reikalavimų atlyginti žalą atžvilgiu būtų laikomos niekinėmis visos teisės aktų nuostatos ar bet kokios sutarties sąlygos, įtrauktos į draudimo liudijimą, išduotą pagal 3 straipsnio reikalavimus, ir pagal kurias draudimas nesuteikiamas transporto priemonėms, kuriomis naudojasi arba jas vairuoja.“;

ii) trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės gali, atsitikus jų teritorijoje įvykiui, netaikyti pirmos pastraipos nuostatos tuo atveju, jeigu nukentėjusiam asmeniui jo patirtą žalą gali atlyginti socialinio draudimo įstaiga, ir tiek, kiek žalos dalis jam gali būti atlyginta.“;

b) 2 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybė narė, kuri nustato, kad pavogta arba prievarta užvaldyta transporto priemonė padarytą žalą atlygina 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta įstaiga, turtui padarytos žalos atveju gali nustatyti ne didesnę kaip 250 EUR frančizę, kurią atlygina nukentėjęs asmuo.“;

13. 15 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nukrypstant nuo Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 13 punkto b papunkčio, jei transporto priemonė išsiunčiama iš vienos valstybės narės į kitą, valstybė narė, kurioje yra draudimo rizika, laikoma, priklausomai nuo asmens, kuris atsako už civilinės atsakomybės draudimą, pasirinkimo arba valstybė narė, kurioje transporto priemonė yra registruota, arba paskirties valstybė narė 30 dienų laikotarpiu iš karto po to, kai perkėjas patvirtina, kad transporto priemonė pristatyta, net jeigu ši transporto priemonė paskirties valstybėje narėje nebuvo oficialiai įregistruota.

Valstybės narės užtikrina, kad 23 straipsnyje nurodytas informacijos centras, esantis valstybėje narėje, kurioje transporto priemonė yra registruota, paskirties valstybėje narėje, jeigu ji skiriasi, ir bet kurioje kitoje atitinkamoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis arba kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, bendradarbiautų tarpusavyje, kad būtų prieinama būtina informacija apie išsūtą transporto priemonę, kurią jie turi pagal 23 straipsnį.“;

14. įterpiamas šis straipsnis:

„15a straipsnis

Eismo įvykiuose nuo transporto priemonės velkamos priekabos nukentėjusių asmenų apsauga

1. Jei eismo įvykį sukėlė transporto priemonių grupė, kurią sudaro priekabą velkančioji transporto priemonė, o priekaba turi atskirą civilinės atsakomybės draudimą, nukentėjęs asmuo gali pateikti reikalavimą tiesiogiai priekabą apdraudusiai draudimo įmonei, kai:

a) priekaba gali būti identifikuota, tačiau neįmanoma identifikuoti ją vilkusios transporto priemonės, ir

b) taikytinoje nacionalinėje teisėje nustatyta, kad priekabos draudikas atlygina žalą.

Draudimo įmonė, kuri yra atlyginusi žalą nukentėjusiam asmeniui, kreipiasi į velkančiąją transporto priemonę apdraudusią įmonę arba į 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą įstaigą, jeigu tai numatyta ir tiek, kiek tai numatyta taikytinoje nacionalinėje teisėje.

Šia dalimi nedaromas poveikis taikytinai nacionalinei teisei, kurioje nukentėjusiam asmeniui yra numatytos palankesnės taisyklės.

2. Jei eismo įvykį sukėlė transporto priemonių grupė, kurią sudaro priekabą velkančioji transporto priemonė, priekabos draudikas, išskyrus jei pagal taikytiną nacionalinę teisę būtų reikalaujama, kad jis sumokėtų visą žalą atlyginimą, nukentėjusio asmens prašymu nepagrįstai nedelsdamas jai nurodo:

a) velkančiosios transporto priemonės draudiko tapatybę arba

- b) jeigu priekabos draudikas negali nustatyti velkančiosios transporto priemonės draudiko, 10 straipsnyje numatytą žalos atlyginimo mechanizmą.“;

15. 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 straipsnis

Pažyma apie trečiojo asmens reikalavimus atlyginti žalą

Valstybės narės užtikrina draudėjo teisę bet kuriuo metu prašyti pažymos apie trečiojo asmens reikalavimus atlyginti žalą, susijusius su transporto priemone ar priemonėmis, apdraustomis draudimo sutartimi bent paskutinius penkerius sutartinių santykių metus, arba apie tokių reikalavimų atlyginti žalą nebuvimą (toliau – pažyma apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą).

Draudimo įmonė arba įstaiga, kurią valstybė narė galėjo paskirti teikti privalomojo draudimo paslaugas arba išduoti tokias pažymas, pateikia tą pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą draudėjui per 15 dienų nuo prašymo pateikimo. Tai jos daro naudodamos pažymos apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą formą.

Valstybės narės užtikrina, kad draudimo įmonės, vertindamos kitų draudimo įmonių arba įstaigų, nurodytų antroje pastraipoje, išduotas pažymas apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, nediskriminuotų draudėjų ir nereikalautų padidinti draudimo įmokų dėl jų pilietybės ar vien dėl jų ankstesnės gyvenamosios vietos valstybės narės.

Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai draudimo įmonė, nustatydamą draudimo įmokas, atsižvelgia į pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, ji traktuotų kitose valstybėse narėse išduotas pažymas apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą kaip lygiavertes draudimo įmonės ar įstaigų, nurodytų antroje pastraipoje, toje pačioje valstybėje narėje išduotoms pažymoms, įskaitant taikomų nuolaidų atžvilgiu.

Valstybės narės užtikrina, kad draudimo įmonės viešai skelbtų bendrą savo politikos, susijusios su pažymų apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą naudojimu apskaičiuojant draudimo įmokas, apžvalgą.

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. liepos 23 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomas antroje pastraipoje nurodytos pažymos apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą turinio ir formos šablonas. Tame šablone pateikiama toliau nurodyta informacija:

- a) pažymą apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą išduodančios draudimo įmonės ar įstaigos identifikavimo duomenys;
- b) draudėjo tapatybę, įskaitant jo kontaktinę informaciją;
- c) apdrausta transporto priemonė ir jos identifikavimo numeris;
- d) transporto priemonės draudimo pradžios data ir pabaigos data;
- e) trečiojo asmens reikalavimų atlyginti žalą, išspręstų pagal draudėjo draudimo sutartį, skaičius laikotarpiu, už kurį teikiama pažyma apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, įskaitant kiekvieno reikalavimo atlyginti žalą datą;
- f) papildoma informacija, susijusi su valstybėse narėse taikytinomis taisyklėmis ar praktika.

Prieš priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija konsultuojasi su visomis suinteresuotosiomis šalimis ir glaudžiai bendradarbiauja su valstybėmis narėmis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 28a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

16. įterpiamas šis straipsnis:

„16a straipsnis

Motorinių transporto priemonių draudimo kainų palyginimo priemonės

1. Valstybės narės gali pasirinkti sertifikuoti priemones, kuriomis sudaroma galimybė vartotojams nemokamai palyginti 3 straipsnyje nurodyto privalomojo draudimo teikėjų kainas, tarifus ir draudimo apsaugos apimtį, kaip nepriklausomas motorinių transporto priemonių draudimo kainų palyginimo priemones, jei įvykdomos 2 dalies sąlygos.

2. Palyginimo priemonė, kaip tai suprantama 1 dalyje, turi:
  - a) veikti nepriklausomai nuo 3 straipsnyje nurodyto privalomojo draudimo teikėjų, ir ja turi būti užtikrinama, kad paslaugų teikėjams būtų taikomos vienodos paieškos rezultatų sąlygos;
  - b) aiškiai atskleisti palyginimo priemonės savininkų ir operatorių tapatybes;
  - c) nustatyti aiškius ir objektyvius kriterijus, kuriais grindžiamas palyginimas;
  - d) vartoti paprastą ir nedviprasmišką kalbą;
  - e) teikti tikslią ir naujausią informaciją bei nurodyti, kada priemonė buvo paskutinį kartą atnaujinta;
  - f) būti prieinama kiekvienam 3 straipsnyje nurodyto privalomojo draudimo paslaugų teikėjui, pateikti atitinkamą informaciją ir aprėpti įvairius pasiūlymus, apimančius didelę motorinių transporto priemonių draudimo rinkos dalį, ir, jei pateikiama informacija nėra išsami tos rinkos apžvalga, tai turi būti aiškiai nurodoma naudotojui prieš pateikiant rezultatus;
  - g) užtikrinti veiksmingą pranešimo apie neteisingą informaciją procedūrą;
  - h) įtraukti pareiškimą, kad kainos yra pagrįstos pateikta informacija ir nėra privalomos draudimo paslaugų teikėjams.“;

17. 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) įterpiama ši dalis:

„1a. Valstybės narės užtikrina, kad iš draudimo įmonių ar kitų subjektų būtų reikalaujama teikti informaciją, nurodytą 1 dalies a punkto i, ii ir iii papunkčiuose, informacijos centrams ir juos informuoti kiekvieną kartą, kai draudimo liudijimas nustoja galioti arba nebeaprečia transporto priemonės su tam tikru registracijos numeriu.“;

- b) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Asmens duomenys, gauti pagal 1–5 dalis, tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679.“;

18. Įterpiamas šis straipsnis:

„25a straipsnis

Nukentėjusių asmenų apsauga dėl valstybėje narėje, kuri nėra jų gyvenamosios vietos valstybė narė, įvykusuose eisimo įvykiuose patirtos žalos draudimo įmonės nemokumo atveju

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba įgalioja įstaigą, kuriai pavedama užduotis 20 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais atlyginti jos teritorijoje gyvenantiems nukentėjusiems asmenims bent iki privalomojo draudimo ribų draudimo įmonės apdrausta transporto priemone padarytą žalą turtui ar asmeniui, nuo to momento, kai:

- a) draudimo įmonės atžvilgiu pradėta bankroto procedūra arba
- b) pradėta draudimo įmonės likvidavimo procedūra, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 268 straipsnio 1 dalies d punkte.

2. Kiekviena valstybė narė imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga turėtų pakankamai lėšų atlyginti žalą nukentėjusiems asmenims pagal 10 dalyje nustatytas taisykles, kai žalos atlyginimo mokėjimas vykdomas 1 dalies a ir b punktuose numatytais atvejais. Tos priemonės gali apimti reikalavimus mokėti finansinius įnašus, su sąlyga, kad jie taikomi tik toms draudimo įmonėms, kurioms veiklos leidimą išdavė juos taikanti valstybė narė.

3. Nedarant poveikio jokiai pareigai pagal Direktyvos 2009/138/EB 280 straipsnį, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad tais atvejais, kai kompetentingas teismas ar bet kuri kita kompetentinga institucija priima nutartį arba sprendimą pradėti 1 dalies a arba b punkte nurodytą procedūrą draudimo įmonės, kurios buveinės valstybė narė yra ta valstybė narė, atžvilgiu, ta nutartis ar sprendimas būtų paskelbti viešai. 1 dalyje nurodyta įstaiga, įsteigta draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje, užtikrina, kad visos 1 dalyje nurodytos įstaigos ir visos 24 straipsnyje nurodytos žalos atlyginimo įstaigos visose valstybėse narėse būtų nedelsiant informuotos apie tą nutartį ar sprendimą.

4. Nukentėjęs asmuo gali pateikti reikalavimą atlyginti žalą tiesiogiai 1 dalyje nurodytai įstaigai.
5. Gavusi reikalavimą atlyginti žalą, 1 dalyje nurodyta įstaiga informuoja lygiavertę įstaigą draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje, žalos atlyginimo įstaigą pagal 24 straipsnį nukentėjusio asmens gyvenamosios vietos valstybėje narėje ir draudimo įmonę, kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, arba jos administratorių ar likvidatorių, kaip apibrėžta atitinkamai Direktyvos 2009/138/EB 268 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose, kad ji iš nukentėjusio asmens gavo reikalavimą atlyginti žalą.
6. Draudimo įmonė, kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, arba jos administratorius ar likvidatorius informuoja 1 dalyje nurodytą įstaigą, kai ji atlygina žalą arba neprisiima atsakomybės, susijusios su reikalavimu atlyginti žalą, kuri taip pat yra gavusi 1 dalyje nurodyta įstaiga.
7. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga, remdamasi, *inter alia*, informacija, kurią jos prašymu suteikė nukentėjęs asmuo, per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią nukentėjęs asmuo pateikė įstaigai savo reikalavimą atlyginti žalą, pateiktų nukentėjusiam asmeniui motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą atlyginti žalą arba motyvuotą atsakymą, kaip numatyta šios dalies antroje pastraipoje, pagal taikytiną nacionalinę teisę.

Taikant pirmą pastraipą, įstaiga:

- a) pateikia motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą, jeigu ji nustato, kad ji privalo atlyginti žalą pagal 1 dalies a arba b punktą, reikalavimas atlyginti žalą nėra ginčijamas ir žala buvo iš dalies arba visiškai apskaičiuota;
- b) pateikia motyvuotą atsakymą visais reikalavime atlyginti žalą išdėstytais klausimais, jeigu ji nustato, kad ji neprivalo atlyginti žalos pagal 1 dalies a arba b punktą, arba jeigu nebuvo prisiimta atsakomybės arba atsakomybė nebuvo aiškiai įrodyta, arba jeigu žala nėra visiškai apskaičiuota.

8. Kai už žalą turi būti atlyginta pagal 7 dalies antros pastraipos a punktą, 1 dalyje nurodyta įstaiga atlieka žalos atlyginimo mokėjimą nukentėjusiam asmeniui nepagrįstai nedelsdama ir bet kuriuo atveju per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią nukentėjęs asmuo priėmė 7 dalies antros pastraipos a punkte nurodytą motyvuotą žalos atlyginimo pasiūlymą.

Jeigu žala buvo apskaičiuota tik iš dalies, pirmoje pastraipoje išdėstyti žalos atlyginimo mokėjimo reikalavimai taikomi tik tai iš dalies apskaičiuotai žalai ir nuo atitinkamo motyvuoto žalos atlyginimo pasiūlymo priėmimo momento.

9. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta įstaiga turėtų visus reikiamus įgaliojimus ir kompetenciją, kad galėtų laiku bendradarbiauti su kitomis tokiomis įstaigomis kitose valstybėse narėse, įstaigomis, įsteigtomis arba įgaliotomis pagal 10a ir 24 straipsnius visose valstybėse narėse, ir su kitomis suinteresuotomis šalimis, įskaitant draudimo įmonę kurios atžvilgiu pradėta bankroto arba likvidavimo procedūra, jos atstovą žalos suregulavimo reikalams, administratorių ar likvidatorių, ir valstybių narių nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis visais šiame straipsnyje nurodytų procedūrų etapais. Toks bendradarbiavimas apima informacijos prašymą, jos gavimą ir teikimą, įskaitant prireikrus informaciją apie konkrečius reikalavimus atlyginti žalą.

10. Kai 1 dalyje nurodytos draudimo įmonės buveinės valstybė narė skiriasi nuo valstybės narės, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, 1 dalyje nurodyta įstaiga valstybėje narėje, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, kuri pagal 8 dalį nukentėjusiam asmeniui atlygino žalą, turi teisę reikalauti, kad visą išmokėtą žalos atlyginimo sumą jai atlygintų 1 dalyje nurodyta įstaiga draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje.

1 dalyje nurodyta įstaiga draudimo įmonės buveinės valstybėje narėje atlieka mokėjimą 1 dalyje nurodytai įstaigai valstybėje narėje, kurioje gyvena nukentėjęs asmuo, kuri nukentėjusiam asmeniui atlygino žalą pagal 8 dalį, per pagrįstą laikotarpį, neviršijantį šešių mėnesių po to, kai buvo gautas reikalavimas atlyginti išmokėtą žalos atlyginimo sumą, išskyrus atvejus, kai tos įstaigos raštu susitaria kitaip.

Pagal pirmą pastraipą kompensaciją išmokėjusi įstaiga perima nukentėjusio asmens teises eismo įvykį sukėlusio asmens ar jo draudimo įmonės atžvilgiu, išskyrus draudėjo ar kito eismo įvykį sukėlusio apdraustojo atžvilgiu tokia apimtimi, kokia draudėjo ar apdraustojo atsakomybę pagal taikytiną nacionalinę teisę prisiimtų nemoki draudimo įmonė. Kiekviena valstybė narė privalo pripažinti šią subrogacijos teisę, numatytą kitos valstybės narės.

11. Šio straipsnio 1–10 dalys nedaro poveikio valstybių narių teisei:

- a) laikyti 1 dalyje nurodytos įstaigos sumokėtą žalos atlyginimą subsidiariniu ar nesubsiariniu;
- b) reglamentuoti to paties eismo įvykio sukeltos žalos sureguliuvimą tarp:
  - i) 1 dalyje nurodytos įstaigos;
  - ii) už eismo įvykį atsakingo asmens arba asmenų;
  - iii) kitų draudimo įmonių arba socialinio draudimo įstaigų, privalančių atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui.

12. Valstybės narės neleidžia 1 dalyje nurodytai įstaigai kelti kitų nei šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų dėl žalos atlyginimo mokėjimo. Visų pirma, valstybės narės neleidžia 1 dalyje nurodytai įstaigai taikyti žalos atlyginimo mokėjimo reikalavimo, kad nukentėjęs asmuo įrodytų, jog už žalos atlyginimą atsakingas juridinis ar fizinis asmuo negali mokėti arba atsisako tą daryti.

13. 1 dalyje nurodytos įstaigos arba šios dalies antroje pastraipoje nurodyti subjektai siekia ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 23 d. sudaryti susitarimą, kad būtų įgyvendintas šis straipsnis, kiek tai susiję su jų funkcijomis bei pareigomis ir išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimo tvarka pagal šį straipsnį.

Tuo tikslu ne vėliau kaip 2023 m. birželio 23 d. kiekviena valstybė narė:

- a) įsteigia arba įgalioja 1 dalyje nurodytą įstaigą ir suteikia jai įgaliojimus derėtis dėl tokio susitarimo ir jį sudaryti arba
- b) paskiria subjektą ir suteikia jam įgaliojimus derėtis ir sudaryti tokį susitarimą, kurio šalimis 1 dalyje nurodyta įstaiga taps, kai ji bus įsteigta arba įgaliota.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytą susitarimą nedelsiant pranešama Komisijai.

Jei pirmoje pastraipoje nurodytas susitarimas nesudaromas iki 2023 m. gruodžio 23 d., Komisijai suteikiami įgaliojimai laikantis 28b straipsnyje nustatytos tvarkos priimti deleguotuosius aktus, siekiant nustatyti 1 dalyje nurodytų įstaigų procedūrinės užduotis ir pareigas, susijusias su išmokėtų žalos atlyginimo sumų grąžinimu.“;

19. 26 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, siekiant palengvinti galimybę nukentėjusiems asmenims, jų draudikams ar teisiniams atstovams laiku gauti pagrindinius duomenis, reikalingus žalai sureguliuoti.“;

20. įterpiamas šis straipsnis:

„26a straipsnis

Nukentėjusių asmenų informavimas

Valstybės narės, kurios įsteigia arba įgalioja skirtingas žalos atlyginimo įstaigas pagal 10 straipsnio 1 dalį, 10a straipsnio 1 dalį, 24 straipsnio 1 dalį ir 25a straipsnio 1 dalį, užtikrina, kad nukentėję asmenys turėtų galimybę susipažinti su svarbiausia informacija apie galimus būdus kreiptis dėl žalos atlyginimo.“;

21. 28 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės gali reikalauti, kad motorinių transporto priemonių draudimas, atitinkantis šios direktyvos reikalavimus, būtų taikomas bet kokiai ant žemės naudojamai motorinei įrangai, kuriai netaikoma 1 straipsnio 1 punkte pateikta transporto priemonės apibrėžtis ir kuriai netaikomas 3 straipsnis.“;

22. Įterpiami šie straipsniai:

„28a straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Europos draudimo ir profesinių pensijų komitetas, įsteigtas Komisijos sprendimu 2004/9/EB (*). Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 (**).

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

28b straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 9 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo 2021 m. gruodžio 22 d.

10a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 25a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. gruodžio 22 d. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiais iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 9 straipsnio 2 dalyje, 10a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 25a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąją aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais (**).

5. Apie priimtą deleguotąją aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 9 straipsnio 2 dalį, 10a straipsnio 13 dalies ketvirtą pastraipą ir 25a straipsnio 13 dalies ketvirtą pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trimis mėnesiais.

28c straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo atitinkamų 10a ir 25a straipsnių taikymo pradžios datų, kaip nurodyta 30 straipsnio antroje, trečioje ir ketvirtoje pastraipose, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai 10a ir 25a straipsniuose nurodytų įstaigų veikimo, jų bendradarbiavimo ir finansavimo ataskaitą. Kai tikslinga, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Kiek tai susiję su tų įstaigų finansavimu, toje ataskaitoje pateikiama bent ši informacija:

- a) žalos atlyginimo įstaigų finansavimo pajėgumų ir finansavimo poreikių vertinimas jų galimų išpareigojimų atžvilgiu, atsižvelgiant į motorinių transporto priemonių draudikų nemokumo riziką valstybių narių rinkose;
- b) žalos atlyginimo įstaigų finansavimo metodų suderinimo vertinimas;

- c) jei prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, įnašų poveikio motorinių transporto priemonių draudimo sutarties įmokoms vertinimas.
2. Ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 24 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą, kurioje vertinamas šios direktyvos įgyvendinimas, išskyrus aspektus, susijusius su 1 dalyje nurodytu vertinimu, ir kuri apima:
- a) šios direktyvos taikymą kalbant apie technologinius pokyčius, visų pirma – apie pokyčius, susijusius su autonominėmis ir pusiau autonominėmis transporto priemonėmis;
- b) šios direktyvos taikymo srities tinkamumą, atsižvelgiant į skirtingų motorinių transporto priemonių keliamą eismo įvykių riziką;
- c) informacijos mainų sistemų, naudojamų draudimo patikrinimui tarpvalstybinėse situacijose, efektyvumą, įskaitant, jei reikia, įvertinimą, ar tokiais atvejais įmanoma naudotis esamomis keitimosi informacija sistemomis, šiuo tikslu vykdant peržiūrą, ir bet kuriuo atveju – keitimosi informacija sistemų tikslų analizę ir sąnaudų įvertinimą, ir
- d) draudimo įmonių naudojamą sistemomis, kuriose draudimo įmokoms įtaką daro draudėjų pažymos apie ankstesnius reikalavimus atlyginti žalą, *inter alia*, *bonus-malus* sistemomis arba nuolaidomis dėl reikalavimų atlyginti žalą nebuvimo.

Kai tikslinga, prie tos ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

(*) 2003 m. lapkričio 5 d. Komisijos sprendimas 2004/9/EB, įsteigiantis Europos draudimo ir profesinių pensijų komitetą (OL L 3, 2004 1 7, p. 34).

(**) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(***) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.“;

23. 30 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„10a straipsnio 1–12 dalys taikomos nuo 10a straipsnio 13 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto susitarimo dienos arba nuo 10a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyto Komisijos deleguotojo akto taikymo pradžios dienos.

25a straipsnio 1–12 dalys taikomos nuo 25a straipsnio 13 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto susitarimo dienos arba nuo 25a straipsnio 13 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyto Komisijos deleguotojo akto taikymo pradžios dienos.

Tačiau 10a straipsnio 1–12 dalys ir 25a straipsnio 1–12 dalys netaikomos anksčiau nei 2023 m. gruodžio 23 d.

16 straipsnio antros pastraipos antras sakiny ir trečia, ketvirta bei penkta pastraipos taikomos nuo 2024 m. balandžio 23 d. arba nuo 16 straipsnio šeštoje pastraipoje nurodyto Komisijos įgyvendinimo akto taikymo pradžios datos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė.“

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 23 d. priima ir paskelbia nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2023 m. gruodžio 23 d.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, ne vėliau kaip 2023 m. birželio 23 d. valstybės narės priima nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi šios direktyvos 1 straipsnio 8 ir 18 punktuose nustatytų pakeitimų, atitinkamai susijusių su Direktyvos 2009/103/EB 10a straipsnio 13 dalies antra pastraipa ir 25a straipsnio 13 dalies antra pastraipa.

Valstybės narės, priimdamos šioje dalyje nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2021 m. lapkričio 24 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
D. M. SASSOLI

Tarybos vardu
Pirmininkas
A. LOGAR

Komisijos pareiškimas

Komisija neatsisako įsipareigojimo ginti aukšto lygio nukentėjusiųjų apsaugą pagal Motorinių transporto priemonių draudimo direktyvą. Mūsų tikslas – užtikrinti, kad nukentėjusiems, įskaitant tarpvalstybinius atvejus, būtų kuo greičiau atlyginama ir nebūtų taikomi neproporcingi procedūrų reikalavimai, kurie gali trukdyti gauti žalos atlyginimą. Žalos atlyginimo veiksmingumas labai priklauso nuo to, ar tai daroma laiku. Šiuo atžvilgiu atkreipiame dėmesį į Europos Parlamento ne kartą išreikštą susirūpinimą dėl valstybių narių skirtumų, susijusių su senaties terminais, t. y. atitinkamu laikotarpiu, per kurį nukentėjęs asmuo gali pareikšti ieškinį. Komisija nuodugniai apsvarstys šį klausimą ir išnagrinės galimas taisomąsias priemones, siekiant toliau stiprinti nukentėjusiųjų apsaugą, jei iš įrodymų bus matyti, kad būtų pagrįsta imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu.
